

ENERGETIKAI: BIOKURO PLĖTRĄ BŪTINA SKELBTI NACIONALINIŲ PRIORITETU

Būtina pašalinti visus biurokratinius barjerus, kurie trukdo plėsti biokuro naudojimą šilumos ūkyje ir užkerta kelią efektyviai pasenusių daugiabučių pastatų renovacijai. Dujas pakeitus biokuru ir atnaujinus kiaurus namus, kiekviena Lietuvos šeima šilumai sutaupytų maždaug po 2 000 litų per metus.

V. Stasiūnas: „Nepakeitę brangių gamtinių dujų vietiniu kuru, negalime tikėtis judėti link mažesnių šilumos kainų.“

Šie teiginiai skambėjo Vilniuje įvykusioje energetikos konferencijoje „Kodėl nepinga šildymas Lietuvoje“, subūrusioje aukščiausiosios valdžios ir savivaldybių vadovus, ES institucijų atstovus ir žymius mokslininkus.

Trūksta skatinimo

„Siekiant kuo greičiau stabilizuoti šilumos kainos, biokuro diegimo projektus būtina įtraukti į valstybinę investicinę programą, į šią sritį kreipti ES fondų lėšas. Raginame

daugiau nei dukart už gamtines dujas pigesnio biokuro plėtrą paskelbti nacionaliniu Lietuvos energetikos prioritetu“, – teigė Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos (LŠTA) prezidentas Vytautas Stasiūnas.

Anot jo, paradoksalu, kad nors išlaidoms už šilumą gyventojai priversti plačiausiai atverti pinigines, 2004–2010 metais biokuro rinkos plėtrai iš ES fondų teskirta 150 mln. litų. Palyginimui – vandentvarkos projektai šiuo laikotarpiu sulaukė 2 mlrd. litų paramos.

Konferencijoje akcentuota, kad užtikrinus paramą biokuro katilinių diegimui, šilumos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių iki 2015 metų įmanoma padidinti iki 70 procentų, 2020 metais – iki 85 procentų.

„Šis žingsnis tarnautų ne tik tiesioginiam šilumos kainų mažinimui. Augant energetinei nepriklausomybei nuo dujų, būtų kuriamos papildomos darbo vietos – augtų Lietuvos ekonomika“, – sakė V. Stasiūnas.

Remiantis Lietuvos energetikos instituto, Kauno technologijos universiteto, Lietuvos energetikos konsultantų asociacijos ekspertų skaičiavimais, Lietuvos atsinaujinančių energijos išteklių atsargos yra didesnės nei visos šalies poreikis šilumos gamybai.

Šilumos ūkis – modernus

Konferencijoje konstatuota, kad Lietuvos šilumos tiekimo sistemų atnaujinimas įgyvendinamas sėkmingai, šilumą tiekiančių įmonių ūkis – sparčiai renovuojamas.

„Sėkmingas šilumos ūkio renovavimas leido radikaliai sumažinti kuro sąnaudas šilumos gamyboje ir tiekime. Nuostoliai Lietuvos miestų šilumos perdavimo tinkluose per pastaruosius 10 metų buvo sumažinti vidutiniškai nuo 32 iki 15 procentų“, – sakė V. Stasiūnas.

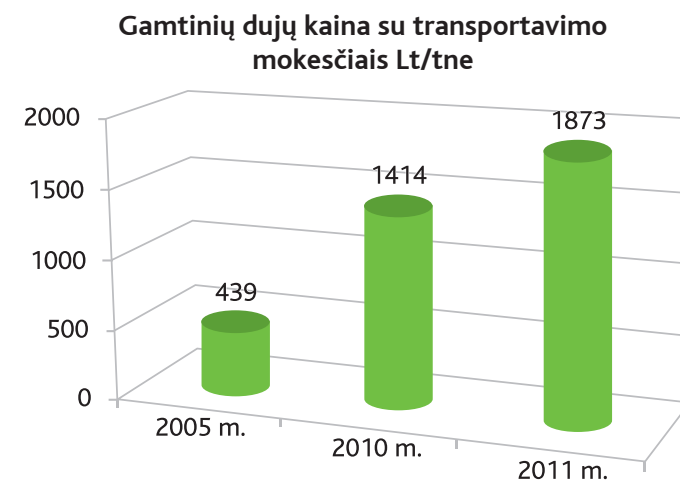
Pagal pagrindinius rodiklius Lietuva praktiškai pasivijo mo-

dernius Skandinavijos šilumos ūkius, kurių tinkluose prarandama apie 12 proc. šilumos.

„Įgyvendinta šilumos ūkio renovacija leidžia senos statybos namo 60 m² ploto butui sutaupyti vidutiniškai 1 100 litų per šildymo sezoną“, – teigė V. Stasiūnas. Anot jo, jeigu šilumos ūkis būtų nerenovotas, šiandien šilumos vartotojai turėtų suvartoti kuro už papildomus 487 mln. litų kasmet 2011 metų kuro kainomis.

Dujos toliau brangsta

„Turime modernų šilumos ūkį, tačiau vartotojams negalime pasiūlyti pigios šilumos energijos. Kodėl? Svarbiausia priežastis – ir toliau išliekame energetiškai priklausomi nuo Rusijos, šilumos kaina Lietuvai nustatoma Maskvoje. Didžiausią įtaką šilumos kainų augimui daro nuolat brangstančios gamtinės dujos, kurios išlieka pagrindiniu kuru šilumos gamyboje“, – sakė V. Stasiūnas.

Anot jo, šiluma paskutinius 7 metus Lietuvoje brangsta dėl gamtinių dujų kainos augimo, o šilumininkų dalis didėjo mažiau nei infliacija. Nuo 2004-ųjų mokėjimai šilumos tiekėjui padidėjo 23 procentais, o infliacija Lietuvoje per tą patį laikotarpį sudarė 33 procentus.

Štai ir rugsėjo mėnesį šilumos tiekimo įmonės už gamtines dujas mokėjo 1 873 Lt/tne su transportavimo mokesčiu. Ši kaina net 122 litais didesnė nei rugpjūtį, kai dujos kainavo 1 751 Lt/tne.

Dar šių metų balandį dujos su transportavimo mokesčiu kainavo 1 482 Lt/tne – net 391 litu arba 26 procentais mažiau nei šiandien.

„Nuolat informuojame apie kylančią gamtinių dujų kainą ir tiesioginę jų įtaką šilumos tarifui. Deja, tenka konstatuoti, kad atsakingos institucijos nesiėmė nieko, kad perėjimas nuo dujų prie daugiau nei dukart pigesnio biokuro šilumos ūkyje taptų realybe. Racionalūs argumentai neveikia“, – sakė V. Stasiūnas.

Nuo 2005 metų, kai gamtinių dujų kainos metinis vidurkis sudarė 439 Lt/tne, iki šios dienos dujos pabrango daugiau nei 4 kartus. Vietinis biokuras jau ilgą laiką išlieka daugiau nei 2 kartus pigesnis už dujas. „Nepakeitę brangių gamtinių dujų vietiniu kuru, negalime tikėtis judėti link mažesnių šilumos kainų“, – sakė V. Stasiūnas.

Anot jo, katilinių pritaikymui biokuro vartojimui reikalingos 2 mlrd. litų investicijos, kurių neturi nei savivaldybės, nei šilumos tiekėjai. Tam būtina kryptinga valstybės investicinė politika. „Šios investicijos, įskaitant valstybei sukuriamą naudą, atsipirktų greičiau kaip per 5 metus“, – teigė V. Stasiūnas.

Daugiabučių renovacija – įstrigusi

Konferencijos dalyviai taip pat konstatavo, kad pasenusių daugiabučių, kuriuose gyvena didžioji dalis lietuvių, renovacijos procesas nevyksta, nors jam ir numatytos ES fondų lėšos.

„Mažinant šilumos švaistymą ir išlaidas energijos gamybai, būtina sekti šių sričių lyderiais. Kodėl švedai už šilumą moka vidutiniškai tris kart pigiau nei lietuviai? Nes iš biokuro pagamina ne 19, o 80 procentų visos centralizuotai tiekiamos šilumos. O 1 m² apšildymui sunaudoja tris kart mažiau energijos nei mes. Tokias pačias galimybes turi ir Lietuva“, – įsitikinęs Respublikinių būsto valdymo ir priežiūros rūmų prezidentas Juozas Antanaitis.

Anot jo, visos šilumos tiekėjų pastangos taupyti išgauna pro kiauras nerenovuočių daugiabučių namų sienas. Neefektyvus šilumos vartojimas senuose ir kiauruose daugiabučiuose lemia iki 10 kartų didesnes jų gyventojų išlaidas

šilumai, lyginant su naujų ar renovuotų namų rodikliais.

„Norint mažinti betikslį brangios šilumos švaistymą būtina nedelsiant pradėti naudoti JESSICA fonde išaldytus 785 milijonus litų, kurie skirti daugiabučių modernizavimui“, – teigė J. Antanaitis.

Tą pastebi ir ES pareigūnai. Rugsėjo mėnesį Lietuvoje viešėjusi ES klimato kaitos komisarė Koni Hedegard (Connie Hedegaard) daugiabučių renovacijos sąstingį Lietuvoje įvertino taip: „Keista matyti, sudėtinga suprasti“.

„Aiškiai matosi, kad kažkas netvarkoje su Lietuvos teisės aktais, reglamentuojančiais renovaciją, nes renovacija tiesiog nevyksta,“ – teigė komisarė.

Lietuvoje yra beveik 39 tūkst. energetiškai netaupių daugiabučių. Iki šiol pilnai renovuota tik apie 200 ir dalinai renovuota apie 750 daugiabučių namų. Pagal naują LR Vyriausybės programą nuo 2009-ųjų turėjo būti renovuota po 2 500 namų kasmet, tačiau renovuotas vos vienas daugiabutis.

„Didžiausios įtakos mokėjimams už šilumą turi ne šilumos kaina, bet suvartotas energijos kiekis. Jei pastatas energetiškai efektyvus, tai net esant aukštai šilumos kainai, sąskaita už šildymą bus mažesnė nei nerenovuotame pastate, esant žemai šilumos kainai. Būtina skubiai gelbėti Lietuvos daugiabučių ūkį, kurio padėtis šiandien – katastrofiška“, – sakė V. Stasiūnas. ★

Nuo 2005 metų, kai gamtinių dujų kainos metinis vidurkis sudarė 439 Lt/tne, iki šios dienos dujos pabrango daugiau nei 4 kartus.

